

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tas-27 ta' Frar, 2004

Citazzjoni Numru. 1642/1998/1

Lombard Bank Malta p.l.c.

Vs

**Eurimpex Ltd bhala debitur principali, u
Edwin u Aloysia sive Louise konjugi Zaffarese u
John u Carmen konjugi Gauci bhala garanti solidali.**

Il-Qorti.

Preliminari

Rat **I-att tac-citazzjoni** li permezz taghha gie premiss illi l-Bank attrici permezz ta' zewg kuntratti fl-atti tan-Nutar Joseph Vassallo Agius li jgibu d-dati tat-tlettax (13) ta' Marzu elf disa' mija u disghin (1990) u tas-sitta u ghoxrin (26) ta' Marzu elf disa' mija wiehed u disghin (1991) li kopji taghhom huma hawn annessi u mmarkati Dok "A" u

Dok "B", ikkonceda lis-socjeta' Eurimpex Ltd facilitajiet ta' "overdraft" u in forza ta' dawn il-facilitajiet l-imsemmija socjeta sselfet flus minghand il-Bank attrici u ghandha debitu bilancjali komplessiv favur l-istess Bank attrici ta' tlettax-il elf seba' mija sebgha u tmenin liri Maltin u tnax-il centezmu (Lm13,78712) skond zewg "ledger detail sheets" hawn annessi u mmarkati Dok "C" u Dok "D" bl-interessi kkalkolati sal-wiehed u tletin (31) ta' Lulju elf disa' mija tmienja u disghin (1998) oltre l-imghaxijiet ulterjuri mill-ewwel (1) ta' Awissu elf disa' mija tmienja u disghin (1998) sad-data tal-pagament effettiv, u ggarantiet l-hlas lura ta' l-imsemmi debitu permezz ta' ipoteka generali fuq il-proprjeta' taghha kollha prezenti u futuri skond kif ahjar deskritt fl-imsemmija kuntratti;

Premess illi permezz taz-zewg kuntratti hawn fuq imsemmija u hawn annessi u mmarkati Dok "A" u Dok "B", il-konvenut Edwin Zaffarese ggarantixxa solidalment mas-socjeta' konvenuta Eurimpex Ltd (tul iz-zwieg ma' martu l-konvenuta Aloysia sive Louise Zaffarese) il-hlas lura ta' l-imsemmi debitu billi kkostitwixxa ipoteka generali fuq il-proprjeta' kollha tieghu prezenti u futuri u ipoteka specjali fuq proprjeta' fil-Fgura skond kif hemm ahjar deskritt;

Premess illi permezz ta' skrittura privata li kopja taghha hija hawn annessa u mmarkata Dok "E", il-konvenuti Edwin Zaffarese u John Gauci (tul iz-zwieg ma marthom il-konvenuti l-ohra Aloysia sive Louise Zaffarese u Carmen Gauci rispettivament) iggarantixxew solidalment mas-socjeta' konvenuta l-hlas lura ta' dan id-debitu sa l-ammont ta' erbatax-il elf liri Maltin (Lm14,000) skond kif hemm ahjar deskritt;

U premess illi ghalkemm interpellati sabiex ihallsu dan id-debitu anke ufficjalment, il-konvenuti baqghu inadempjenti;

Ghaldaqstant il-Bank attur talab lil din il-Qorti, prevja kull dikjarazzjoni necessarja u opportuna:

Jigu l-konvenuti kollha solidalment ikkundannati sabiex ihallsu lill-Bank attrici s-somma ta' tlettax-il elf, seba' mija

sebgha u tmenin liri Maltin u tmax-il centezmu (Lm13,787.12) skond zewg "ledger detail sheets" hawn annessi u mmarkati Dok "C" u Dok "D" bl-interessi kkalkolati sal-wiehed u tletin (31) ta' Lulju elf disa' mija tmienja u disghin (1998) oltre l-imghaxijiet ulterjuri mill-ewwel (1) ta' Awissu elf disa' mija tmienja u disghin (1998) sad-data tal-pagament effettiv;

Bl-ispejjez kollha inkluz l-ETS, kif ukoll dawk ta' l-ittra ufficjali li ggib id-data tad-9 ta' Gunju, 1997, tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju pprezentat kontestwalment ma din il-kawza, u bl-imghaxijiet legali mill-ewwel (1) ta' Awissu elf disa' mija tmienja u disghin (1998) sad-data tal-pagament effettiv kontra s-socjeta' konvenuta li d-diretturi taghha huma minn issa ngunti ghas-subizzjoni taghhom, u kontra l-konvenuti l-ohra li huma wkoll minn issa ngunti ghas-subizzjoni taghhom.

Rat id-dikjarazzjoni tal-Bank attur a fol. 3 tal-process;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti Edwin u Aloysia sive Louise konjugi Zaffarese a fol. 25 tal-process fejn eccepew:

1. Illi preliminarjament tali proceduri ma kienx hemm il-htiega ghalihom jekk il-bank odjern ghandu fil-pussess tieghu l-kuntratti msemmija fic-citazzjoni liema kuntratti huma kkonsidrati bhala titlu ezequttiv.
2. Illi fit-tieni lok, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, mhux qed ikun hemm qbil dwar l-ammont u l-imghaxijiet kif komputati.
3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti John u Carmen konjugi Gauci a fol. 28 tal-process fejn eccepew:

1. Illi fl-ewwel lok ic-citazzjoni kontra wiehed mill-konvenuti konjugi Gauci ma kienitx innotifikata skond il-ligi;

Kopja Informali ta' Sentenza

2. Illi bla pregudizzju ghas-suepost l-azzjoni kwantu diretta kontra l-konvenuti John u Carmen Gauci hija preskritta ai termini tal-artikolu 2156(d) u (e) tal-Kap 16;

3. Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat li s-socjeta' konvenuta Eurimpex Limited baqghet kontumaci.

Rat il-verbal a fol. 31 li bih giet irtirata l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti Gauci;

Rat id-digriet a fol. 91;

Rat ir-relazzjoni tal-espert kaligrafu Joseph Gaffiero (a fol. 97 et seq.).

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenuta Aloysia sive Louise Zaffarese a fol. 115 fejn eccepiet:

1. Illi l-firem a fol. 71 u 79 tal-process ma sarux mill-konvenuta Aloysia sive Louise Zaffarese u dan kif gie konfermat mill-perit tekniku Joseph Gaffiero fir-rapport tieghu datat 22 ta' Mejju 2002, (liema rapport huwa anness u mmarkat bhala Dok LZ1);

2. Illi ghaldaqstant il-konvenuta ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;

3. Illi konsegwentement it-talbiet tas-socjeta' attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti tal-partijiet;

Rat il-verbal tat-28 ta' Jannar, 2004;

Rat in-nota tal-23 ta' Frar, 2004;

KONSIDERAZZJONIJIET.

FATTI

M'huwixx kontestat mill-partijiet li permezz ta' zewg kuntratti fl-atti tan-Nutar Joseph Vassallo Aguis tat-13 ta' Marzu, 1990 u tas-26 ta' Marzu 1991 rispettivament (esebiti a fol. 5 u 9 tal-process) is-socjeta' attrici kkoncediet lis-socjeta' konvenuta Eurimpex Limited facilitajiet ta' Overdraft u extension tal-overdraft ghas-somma ta' Lm10,000. Is-socjeta' attrici tispjega li in forza ta' dawn il-facilitajiet is-socjeta' konventa sselfet flus minghand il-bank attur u ghandha debitu bilancjali favur is-socjeta' attrici fis-somma ta' Lm13,787.12 bl-interessi kalkolati sal-31 ta' Lulju 1998. Is-socjeta' konvenuta ggarantiet il-hlas lura tal-imsemmi debitu permezz ta' ipoteka generali fuq il-propjeta' taghha kollha prezenti u futura.

Permezz tal-imsemmija zewg kuntratti il-konvenut Edwin Zaffarese, tul iz-zwieg ma l-konvenuta Aloysia sive Louise Zaffarese, iggarantixxa solidament mas-socjeta' konvenuta il-hlas lura tal-imsemmi debitu billi kkkostitwixxa ipoteka generali fuq il-propjeta' kollha tieghu prezenti u futuri u ipoteka specjali fuq propjeta' fil-Fgura skond kif deskritta fil-kuntratti esebiti a fol. 5 u 9 tal-process.

Permezz ta' skrittura privata (esebita a fol. sa 19) u datata 10 ta' April 1992 il-konvenuti Edwin Zaffarese u John Gauci, tul iz-zwieg taghom mal-konvenuti Aloysia sive Louise Zaffarese u Carmen Gauci rispettivament, iggarantew solidament mas-socjeta' konvenuta il-hlas lura ta' dan id-debitu sal-ammont ta' Lm14,000.00.

Fil-15 ta' April 1992 l-Overdraft Facility koncess lis-socjeta' konvenuta gie konvertit f'loan account ghall-ammont ta' Lm14,000.00 u dan l-ammont kellu jithallas

lura f'pagamenti rateali ta' Lm120.00 fil-gimgha u sazmien 32 xahar minn din id-data.

Mal-kuntratt datat 13 ta' Marzu, 1990 kien hemm annessa formola datata 12 ta' Marzu, 1990 (a fol. 71) fejn il-konvenuta Louise Zaffarese tat il-kunsens lil zewgha Edwin Zaffarese sabiex huwa jipoteka l-propjeta' appartenenti lil komunjoni tal-akkwisti favur is-socjeta' attrici. A fol. 79 giet esebita wkoll kopja ta' prokura generali ffirmata mill-konvenuta Louise Zaffarese favur zewgha Edwin Zaffarese. Il-konvenuta Louise Zaffarese ssostni li l-firem taghha riportati fuq dawn iz-zewg dokumenti huma foloz stante li hija qatt ma ffirmat l-imsemmija dokumenti. Mir-rapport tal-espert kaligrafu Joseph Gaffiero, nominat minn dina l-Qorti (a fol. 97 et seq.) fil-fatt jirrizulta li dawn iz-zewg firem m'humieq tal-konvenuta Louise Zaffarese. Il-konvenuta qeghda ghalhekk teccepixxi li hija ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju.

Eccezzjonijiet

Hemm diversi punti ta' kontestazzjoni sollevati mill-partijiet u dawn ser jigu kkunsidrati separatament skond l-eccezzjonijiet sollevati.

Edwin u Aloysia sive Louise konjugi Zaffarese eccepew (a fol 25) illi preliminarjament tali proceduri ma kienx hemm il-htiega ghalihom jekk il-bank odjern ghandu fil-pussess tieghu l-kuntratti msemmija fic-citazzjoni liema kuntratti huma kkunsidrati bhala titlu ezequttiv.

Titolu Ezequttiv

Il-konvenuti Edwin u Aloysia Zaffarese jikkontendu li l-proceduri odjerni ma kienux mehtiega stante li d-dejn jirrizulta minn att pubbliku u ai termini tal-Artikolu 253(b) tal-Kap. 12 kuntratti ricevuti minn Nutar Pubbliku fejn id-dejn huwa cert likwidu u dovut jikkostitwixxu titolu ezequttiv.

Dejjem skond il-konvenuti Zaffarese dan ifisser li s-socjeta' attrici setghet tesegwixxi direttament kontra taghhom minghajr ma tintavola l-proceduri odjerni u li konsegwentement huma m'ghandhomx ibaghtu l-ispejjes ta' dawn il-proceduri.

Irid jigi rilevat li permezz ta' ittra datata 15 ta' April, 1992 (Dok. EZ4 annessa man-nota tal-osservazzjonijiet tal-konvenut Edwin Zaffarese) l-overdraft facility koncessa lis-socjeta' konvenuta gie konvertit f'loan account fl-ammont ta' Lm14,000.00 liema ammont kellu jithallas lura f'pagamenti rateali ta' Lm120.00 fil-gimgha u kellu jithallas fi zmien 32 xahar mid-data ta' din l-ittra.

F'dan ir-rigward il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza tat-28 ta' Jannar, 2000 fil-kawza fl-ismijiet 'Vincent Albert Muscat vs Rudolph Xuereb noe fejn il-Qorti qalet li in vista tal-fatt li l-Artikolu 253(b) tal-Kap. 12 jirreferi ghal kuntratti fejn id-dejn huwa cert, likwidu u li ghalaq u ghalhekk meta jkun hemm ftehim fuq terminu rigward il-pagament

"il-kreditur ma jistghax jitlob li tkun esegwita l-obbligazzjoni qabel l-eghluq ta' dak it-terminu.....Konsegwentement una volta li l-kreditur ma setghax jitlob l-esekuzzjoni tal-obbligazzjoni qabel l-eghluq tat-terminu li f'dan il-kaz kien gie estiz bi ftehim ta' pagamrnt b'rati soggett ta' klawzola ta' dekadenza, kien car li ma setghax jinghad li l-kreditu kien ghalaq u li allura kien dovut, qabel ma jkun gie verifikat gudizzjarjament li c-cirkostanzi li provokaw id-dekadenza kienu sehew. F'dan il-kuntest il-frazi 'u li ghalaq' kellha tigi bi precizjoni nterpretata. Il-ligi ma titkellimx fuq kuntratt dwar dejn cert, likwidu u li jaghlaq imma fuq dejn cert, likwidu u li jkun definittivament ghalaq".

Applikat il-principju enuncjat mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza msemmija ghal kaz odjern Il-Qorti kienet tasal ghall-konkluzjoni li l-proceduri odjerni ma kienux mehtiega stante li t-terminu ta' 32 xahar stabbiliti ghall-pagament ghaddew u d-dejn kien wiehed li definittivament ghalaq. Izda fil-kaz in ezami l-konvenut, kif ser naraw, qed jikkontesta l-ammont (ghax qal li ghamel pagamenti) u l-

imghaxijiet kif komputati (imghax kompost), ghalhekk il-Qorti jidhrilha li dina l-kawza kienet mehtiega.

Illi fit-tieni lok, il-konvenuti Zaffarese, mhux qed jaqblu dwar l-ammont u l-imghaxijiet kif komputati.

Imghax kompost

Kwantu jirrigwarda l-imghax kompost, meta *overdraft facility* tigi konvertita ghal *loan account* bhal ma sar fil-kaz odjern (ara Dok. EZ4 anness man-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut Zaffarese) jibdew japplikaw il-provvedimenti relattivi ghal kuntratt ta' mutwum u ghalhekk ma jibqghax aktar lecit u li jgi debitat imghax fuq imghax. Dan il-principju gie enuncjat ripetutament mill-Qrati Taghna u gie ribadit recentment f'sentenza tal-Qorti tal-Appell tas-6 ta' Dicembru 2002 fil-kawza fl-ismijiet 'Bank of Valletta Limited vs Anna's Trading Limited et'. F'din is-sentenza il-Qorti tal-Appell qalet is-segwenti:-

"Il-bazi legali kollha pero` li twassal ghall-konkluzjoni fuq imsemmija (il-fakolta` li jigu debitati imghaxijiet komposti – kliem mizjuda mill-Qorti) hija l-ezistenza ta` ftehim ta` kont kurrenti. Terminat dan il-ftehim, tkun xi tkun ir-raguni, allura ir-regoli fuq enuncjati ma jsibux aktar l-applikazzjoni taghhom. Din it-terminazzjoni tista` ukoll tkun wahda unilaterali maghmula mill-kreditur, il-Bank attur fil-kaz prezenti, fejn dan juza` id-diskrezzjoni tieghu u jsejjah lid-debitur biex ihallas il-bilanc dovut (call in), jew javza lid-debitur li l-kont kurrenti m`ghadux qed jopera u li, per eżempju, il-kont jista` jintuza biss ghad-depoziti pero` mhux ghall-hrug ta` ammonti (readings only).

Effettivament il-mument meta jkun spicca jopera l-kont kurrent jista` ikun differenti minn kaz ghall-iehor u huwa, ovvjament, kwistjoni ta` prova. Minn dak il-mument, pero`, legalment m`ghadux jezisti ftehim ta` kont kurrenti li bl-azzjoni, anke unilaterali, ta` wahda mill-kontraenti, gie mibdul ghall-ftehim semplici ta` mutwu u, ghalhekk, minn dak il-mument l-imghaxijiet komposti mhumiex aktar leciti.

Il-Qorti taghmel referenza ghal dak li qalet l-Qorti tal-Appell in kwantu jirrigwarda l-addebitar tal-imghax meta kont korrenti jigi konvertit ghal mutwu u ghalhekk l-imghax dovut lis-socjeta' attrici mill-15 ta' April 1992 sal-llum ghandu jigi kalkolat b'mod semplici.

Nota tal-eccezzjonijiet ulterjuri tal-konvenuta Louise Zaffarese a fol 115.

Il-konvenuta Louise Zaffarese eccepjet ulterjorment li l-firem a fol 71 u 79 tal-process ma sarux minnha u dan kif gie konfermat mill-perit tekniku Joseph Gaffiero fir-rapport tieghu, u ghaldaqstant hi ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju.

Fin-nota ta' osservazzjonijiet taghha l-konvenuta tirritjeni li hija kienet ghal kollox estranea ghal dak li kien qed jaghmel ir-ragel taghha Edwin Zaffarese u mir-rapport ta' l-espert kaligrafu Joseph Gaffiero irrizulta li l-firem fuq il-'consent form' (a fol. 71) u fuq il-prokura generali (a fol. 79) ma kienux taghha izda kienu foloz. Fl-dan l-isfond hi ssostni li l-principju ta' *fraus omnia corrumpit* imur oltre dak li jipprovdi l-Artikolu 1326 citat mis-socjeta' attrici fin-nota tal-osservazzjonijiet taghha u l-Qorti qeghda hemm sabiex tissalvagwardja d-drittijiet tac-cittadin u tassigura li kull decizjoni tittiehed b'gustizzja.

Tikkunsidra

M'huwix kontestat li l-ipotekar tal-propjeta' appartenenti lil komunjoni tal-akkwisti da parti tal-konvenut Edwin Zaffarese tikkostitwixxi att straordinarju ta' amministrazzjoni ai termini tal-Artikolu 1322(3) tal-Kap. 16.

Huwa veru li l-konvenuta Zaffarese rnexxilha tipprova li l-firma taghha fuq il-'*consent form*' (a fol. 71) u dik fuq il-prokura generali (a fol. 79) ma kienux taghha u li hija ghalhekk ma tistax titqies li ppartecipat fl-att straordinarju ta' amministrazzjoni maghmul minn zewgha meta huwa ipoteka l-propjeta' appartenenti lill-komunjoni tal-akkwisti favur is-socjeta' attrici permezz ta' ipoteka specjali u

ipoteca generali u kkostitwixxa ruhu garanti solidali mas-socjeta' konvenuta izda dan ma jimplikax awtomatikament li tali att ta' amministrazzjoni huwa null fil-konfronti ta' terzi u cioe' fil-konfront tal-Bank attur.

Il-konvenuta Zaffarese fil-fatt ma ressqet ebda procedura ntiza biex tannulla l-att straordinarju ta' amministrazzjoni maghmul minn zewgha bil-mod u fit-termini stabbiliti mill-Artikolu 1326 tal-Kap. 16 u ghalhekk dan l-att ta' amministrazzjoni jorbot il-komunjoni.

F'dan ir-rigward issir referenza ghal dak li qalet il-Qorti tal-Appell fis sentenza tas-27 ta' Gunju 2003 fil-kawza fl-ismijiet 'Anthony Bugeja vs Publius Micallef et fejn intqal is-segwent:-

“Ghalhekk, fl-assenza ta' prova li dik il-parti, espressament jew tacitament, irratifikat dak l-att, irrimedju tal-parti li ma tkunx ippartecipat fl-att ta' amministrazzjoni straordinarja, jkun biss li 'tiehu azzjoni biex iggieghel lill-parti li tkun agixxit wahedha tirreintegra l-komunjoni tal-akkwisti, jew meta dan ma jkunx jista` jsir, taghmel tajjeb ghad-danni li jkun garrab' (Art. 1326(5)).

Minn dan jidher li att ta' amministrazzjoni straordinarja ta' wiehed mill-konjugi wahdu jorbot l-assi tal-komunjoni tal-akkwisti kemm-il darba ma jkunx hemm pronunzjament tal-qorti dwar in-nullita` ta' dak l-att. Ir-relazzjonijiet interni bejn il-konjugi ghar-reintegrazzjoni jew danni, kif fuq inghad, ma jeffettwawx lit-terz.

Fil-kaz in ezami l-konvenuta Louise Zaffarese ma istitwit ebda proceduri biex tannulla l-iskrittura fuq imsemmija, is-semplici talba taghha biex tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju ma tissodisfax il-vot tal-Artikolu 1326 tal Kap 16. Isegwi li dak id-dejn li gie rikonoxxut bl-istess skrittura huwa piz fuq il-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-konjugi Zaffarese.

Fin-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti John u Carmen konjugi Gauci a fol. 28 tal-process qed jeccepixxu:

Illi fl-ewwel lok ic-citazzjoni kontra wiehed mill-konvenuti konjugi Gauci ma kienitx innotifikata skond il-ligi. Dina l-eccezzjoni giet irtirata skond verbal a fol. 31.

Illi bla pregudizzju ghas-suepost l-azzjoni kwantu diretta kontra l-konvenuti John u Carmen Gauci hija preskritta ai termini tal-artikolu 2156(d) u (e) tal-Kap 16.

Illi l-konvenut John Gauci fin-nota ta' osservazzjonijiet tieghu ma qajjimx il-kwistjoni dwar il-preskrizzjoni u accetta li ghandhu jaghti - ghalhekk preskrizzjoni ma tghaddiex. Kull ma qal kien li kull ma jista jigi kkundannat ihallas in solidum, inkluz kapital u imghax, hija s-somma ta' Lm14,000.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi

l-Qorti tiddeciedi billi tiddikjara lill konvenuti kollha hlief ghal-konvenuta Louise Zaffarese, debituri tas-socjeta' attrici fis-somma ta' tnax il-elf tmien mija u sebghin lira maltin u sebgha u ghoxrin centezmi (Lm12,870.27),

u tikkundanna lill dawn il-konvenuti solidalment biex ihallsu lill-Bank attur is-somma msemmija;

bl-imghax ulterjuri mill-1 ta' Awissu, 1998 sad-data tal-pagament effettiv;

Tillibera lill-konvenuta Louise Zaffarese mill-osservanza tal-gudizzju.

Spejjez ghall konvenuti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----